

Merenkulkukoulutusta Kalajoella vuodesta 1969 alkaen

Kalajoen Navigaatioseura

Kalajoelle perustettiin merenkulkijoiden merenkulkuopin harrastuksen ja sitä koskevien tietojen kartuttamisen sekä meriliikennekulttuurin kehittämisen edistämiseksi toukokuussa 1969 Kalajoen Navigaatioseura. Perustamisasiakirjan allekirjoittivat merikapteeni Martti Rahja, tavaratalopäällikkö Ensio Pietikäinen, putkiasentaja Anto Liias, urakoitsija Kauko Isopahkala, mittamies Paavo Luoto, puusepät Pekka ja Mikko Liias sekä kauppias Pentti Tainio.

Seuran ilmoitus yhdistysrekisteriin laadittiin 16.5., minne se merkittiin 30.9.1969.

Seuran ensimmäisen hallituksen kommodorina toimi Martti Rahja ja varakommodorina Ensio Pietikäinen. Muut hallituksen jäsenet olivat Paavo Isopahkala, Anto Liias, Kauko Isopahkala, Mikko Liias, Pentti Tainio ja Olavi Kaattari. Seuran jäsenmäärä kipusi ensimmäisen toimintavuoden paristakymmenestä 80-luvun vaihteeseen mennessä liki viiteenkymmeneen.

Kursseja järjestettiin kansalaisopistossa Navigaatioseuran kouluttajien toimiessa opettajina ja tutkintotilaisuuksien valvojina ja tarkastajina. Martti Rahja toimi ensimmäisten saaristolaivurikurssien kouluttajana ja hänen jälkeensä muita kouluttajia olivat Kari Rinta-Jouppi, Heikki Halonen, Oiva Utriainen ja viimeisenä Kari Rahja. Merikapteeni Kari Rahjan muutettua Kalajoelta Naantaliin keväällä 1989, Kalajoen Navigaatioseuran toiminta hiipui ilmeisesti aktiivivetäjien ja kouluttajien puutteeseen. Lopulta, lähes 30 vuoden hiljaiselon jälkeen seura merkittiin yhdistysrekisterissä lakkautetuksi 31.1.2017.

Kallan Purjehtijat ry:n navigaatiojaos, KaPu Naviga

Koska Kalajoen Navigaatioseuraa ei yrityksistä huolimatta onnistuttu aktivoimaan laivurikoulutusten järjestämiseen, päätettiin Kallan Purjehtijoiden toimintaan lisätä navigaatiojaos KaPu Naviga. Asia pantiin vireille syksyllä 1995. Jaoksen perustamisesta tehtiin KaPun vuosikokouksessa helmikuussa 1996 päätös ja jaos hyväksyttiin Suomen Navigaatioliiton jäseneksi saman vuoden keväällä. KaPu Navigan ensimmäiseen saaristolaivurikurssiin, joka toteutettiin Kalajoen kansalaisopistossa keväällä 1996, osallistui 30 henkilöä. Heistä 14 osallistui saaristolaivuritenttiin, kaikkien läpäistessä tutkinnon. KaPu Navigan kouluttajina toimivat tuolloin DI Kari Perander, Esko Jaatinen ja Raili Suviola.

Jaoksen ensimmäiseen johtokuntaan valittiin Ilpo Nenonen laivurikommodoriksi. Lisäksi johtokuntaan valittiin Eino Himanka, Heikki Kajomeri, Kari Perander ja Raili Suviola.

KaPu Naviga on 27 toimintavuotensa aikana kouluttanut n. 150 saaristolaivuria ja n. 50 rannikkolaivuria.

Jaoksen navigaatiokouluttajana vuodesta 1999 alkaen toiminut Raimo Marjakangas on hoitanut laivurikurssien opetuksesta sekä tutkintojen valvonnasta ja tarkastuksista liki 90%. Jaoksen toisena kouluttajana on v. 2022 aloittanut Topi Rautakoski, joka on hoitanut tämän kevään rannikkomerenkulun kurssin opetuksen. He molemmat kuuluvat jaoksen nykyiseen johtokuntaan, Raimo laivurikommodorina ja Topi varapuheenjohtajana. Muut johtokunnan jäsenet ovat Esko Jaatinen, Timo Jutila ja Ilpo Nenonen.

Jaoksen toiminnan alkuvuosina oli tapana juhlistaa uusia laivureita Maakallan saarella pidetyssä diplomien jakotilaisuudessa ja haastaa heidät laivurin exymä-kilpailuun kera muiden paikallaolijoiden. Viime aikoina uudet laivurit ovat kuitenkin tyytyneet Suomen Navigaatioliiton vaatimattomampaan tutkintotodistukseen, jolloin myöskään niitä diplomeja ei Maakallassa ole päästy jakamaan. Tänä keväänä navigointitutkintoon osallistui meillä ennätysmäärä kurssilaisia, joista kymmenen läpäisi saaristo- ja seitsemän rannikkomerenkulun tentin. Heistä muutama tilasi nyt diplominkin, mutta jostain syystä Suomen Navigaatioliitto toimitti diplomit vasta nyt syksyllä, joten alkukesästä luvattua vanhaa perinnettä ei päästy elvyttämään.

Käytännön merenkulkuun liittyvää toimintaa jaoksella on ollut veneretket ja navigointi Rahjan saaristossa Esko Jaatisen johdolla. Tänä kesänä retkelle ilmoittautuneita oli niin vähän, että se jouduttiin nyt perumaan.

Miksi veneilijän kannattaa käydä laivurikursseilla

Nykyisten hienojen elektronisten navigaattoreiden plottereiden, navigointiohjelmien, kaikujen ja tutkien yms. merenkulun turvalaitteiden myötä turvallinen vesillä liikkuminen on entisaikojen helpompaa. On kuitenkin tarpeen ymmärtää, mitä merikortin merkinnät tarkoittavat ja millä säännöillä vesillä liikutaan. Virran kadotessa laitteista ja näyttöjen sammuesssa kipparin tuskaa voi myös lievittää, että hän on jossain määrin ja mieluummin hyvin perillä perinteisistä navigointitekniikoista. Kaukaisille merille purjehtimaan haaveilevan kannattaa varautua myös siihen, että siellä tarvitaan todistuksia navigointi- ja merenkulkutaidoista, joiden saanti edellyttää mm. merenkulkututkintojen suorittamista.

Ilpo Nenonen

KaPu Navigan johtokunnan sihteeri